

ส่วนที่ 1

ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์

กระทรวงศึกษาธิการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ทุกระดับทุกประเภท

โดยมุ่งเน้นเป้าหมายคือ

นักเรียนเป็นศูนย์กลาง

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับทุกประเภท โดยมุ่งเน้นเป้าหมายต่อนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

สำนักงาน กศน. ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน การพัฒนาระบบการวัดผลและประเมินผลการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมทางการศึกษา การพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร ฯลฯ โดยมุ่งหวังให้นักเรียน นักศึกษา ตลอดจนผู้รับบริการทุกกลุ่ม ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สามารถนำไปพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยได้ดำเนินโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพและยกระดับการศึกษาที่สำคัญๆ ดังนี้

1. การศึกษานอกระบบ

การปรับค่าใช้จ่ายต่อหัวในการจัดการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงาน กศน. ได้พิจารณาเสนอขอปรับค่าใช้จ่ายต่อหัวในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เอื้อต่อการบริหารจัดการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามยุทธศาสตร์และนโยบายรัฐบาลที่กำหนดไว้ โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2554 อนุมัติตามมติคณะกรรมการการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ 3 (ฝ่ายสังคม) ที่อนุมัติตามความเห็นของผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ให้ปรับค่าใช้จ่ายต่อหัวในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เท่ากับการจัดการศึกษาในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาผู้เรียนในกลุ่มเป้าหมายของการจัดการศึกษานอกระบบให้มีคุณภาพทางด้านวิชาการ ตนเอง และสังคม สามารถนำไปเป็นความรู้พื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพได้ โดยได้ปรับเพิ่มค่าใช้จ่ายต่อหัวในส่วนของระดับประถมศึกษาเป็น 1,900 บาท/คน/ปีการศึกษา และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเป็น 4,900 – 5,500 บาท/คน/ปีการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 1 อัตราค่าใช้จ่ายต่อหัวในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระดับการศึกษา	อัตราค่าใช้จ่ายต่อหัว		หมายเหตุ
	อัตราเดิม	อัตราใหม่	
ประถมศึกษา	1,100	1,900	
มัธยมศึกษาตอนต้น	2,300	2,300	
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,300	2,300	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	4,240	4,900-5,500	ใช้เกณฑ์เดียวกับ ระดับ ปวช. ใน ระบบ โดยให้แยก ตามสาขาวิชา

**โครงการพัฒนาการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**

เพื่อให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความสอดคล้องกับนโยบายในการจัดการศึกษาของรัฐบาล ในการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างรายได้และความมั่นคงให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน และสังคม สำนักงาน กศน. จึงเห็นควรดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ซึ่งได้ใช้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้กับกลุ่มเป้าหมายผู้เรียน กศน. ทั่วประเทศตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 มาจนถึงปัจจุบัน ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว ชุมชน และสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งการดำเนินงานเพื่อไปสู่เป้าหมายดังกล่าว มีความจำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาแนวคิดและการดำเนินการจัดการศึกษานอกระบบให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ ชุมชน และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้สถานศึกษานำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

ผลการดำเนินงาน

❖ ดำเนินการปรับปรุงเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ 5 สารการเรียนรู้ รวมเป็น 1 เล่ม จำนวน 5,000 เล่ม

❖ ดำเนินการปรับปรุงและจัดพิมพ์เอกสารคู่มือการดำเนินการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) ที่สอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 6,000 เล่ม และคู่มือการใช้ระบบออกรหัสหลักสูตรรายวิชาเลือก (ปรับปรุง พ.ศ. 2555) จำนวน 4,000 เล่ม

❖ จัดพิมพ์สื่อประกอบหลักสูตรทางภาษาอาเซียน จำนวน 2 ภาษา ได้แก่ ภาษาลาว เพื่อการสื่อสาร จำนวน 4,000 เล่ม และภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร จำนวน 4,000 เล่ม

โครงการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำให้กับประชาชน ให้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ ใน 5 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และการอำนวยความสะดวก อาชีพเฉพาะทาง สำนักงาน กศน. ได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ จำนวน 5 กลุ่มอาชีพดังกล่าว เพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ของครูผู้สอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งครู กศน. และผู้เกี่ยวข้อง สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่

ผลการดำเนินงาน

- ❖ พัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำใน 5 กลุ่มอาชีพ รวมจำนวน 95 หลักสูตร
- ❖ จัดพิมพ์หลักสูตรการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ (ชุดที่ 1) จำนวน 6,000 เล่ม และหลักสูตรการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ (ชุดที่ 2) จำนวน 2,000 เล่ม
- ❖ พัฒนาหลักสูตร OTOP Mini MBA จำนวน 1 หลักสูตร 4 รายวิชา และจัดพิมพ์เอกสารหลักสูตรฯ จำนวน 2,000 เล่ม

โครงการพัฒนาตำราเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สำนักงาน กศน. ในฐานะหน่วยงานหลักในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับประชาชน ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ได้เล็งเห็นความสำคัญของหนังสือเรียนที่จะนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอน จะต้องเป็นหนังสือเรียนที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานเนื้อหาสาระตรงตามหลักสูตร โดยดำเนินการพัฒนาตำราการศึกษาจากระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และตำราการประกอบอาชีพ ปรับเนื้อหาของสาระการเรียนรู้ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้ครบถ้วนทุกสาระการเรียนรู้ ให้เป็นตำราที่มีเนื้อหาสาระที่มีคุณภาพ ทันสมัย และตอบสนองประชาชนที่อยู่นอกระบบ ซึ่งมีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินงาน

- ❖ จัดประชุมปฏิบัติการตรวจโครงสร้างหนังสือเรียน กศน. ของสำนักพิมพ์เอกชน เพื่อให้มีสาระตรงตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ก่อนนำไปจัดทำต้นฉบับหนังสือเรียน จำนวน 5 สาระการเรียนรู้ 3 ระดับการศึกษา
- ❖ จัดประชุมปฏิบัติการตรวจคุณภาพหนังสือเรียน กศน. และประชุมปฏิบัติการกลั่นกรองคุณภาพหนังสือเรียน กศน. ของสำนักพิมพ์เอกชน จำนวน 5 สาระการเรียนรู้ 3 ระดับการศึกษา 13 สำนักพิมพ์ ได้ต้นฉบับหนังสือเรียน กศน. ที่มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

❖ หนังสือเรียนรายวิชาเลือก โดยถอดองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. จำนวน 100 เรื่อง

❖ หนังสือเรียนตามโครงการยกระดับการศึกษาประชาชน จบ ม.6 ภายใน 8 เดือน จำนวน 8 เล่ม 8 รายวิชา

❖ สื่อเสริมความรู้ชุด “รู้ทันภัยพิบัติ” ประกอบด้วย หนังสือเสริมความรู้ชุด “รู้ทันภัยพิบัติ” จำนวน 7 เรื่อง ได้แก่ รู้ทันภัยน้ำท่วม ภัยแผ่นดินไหว ภัยแผ่นดินถล่ม ภัยสึนามิ ภัยลมพายุ และภัยหมอกควัน รวม 15,000 เล่ม และโปสเตอร์เสริมความรู้ชุด “รู้ทันภัยพิบัติ” จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ รู้ทันภัยน้ำท่วม ภัยแผ่นดินไหว ภัยแผ่นดินถล่ม และภัยหมอกควัน รวม 15,000 แผ่น

❖ หนังสือเนื่องในวันที่จะลึกสากลแห่งการรู้หนังสือ พ.ศ. 2555 “การรู้หนังสือ : การศึกษาตลอดชีวิตเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน” จำนวน 2,000 เล่ม

โครงการประเมินผลการศึกษานอกระบบขั้นพื้นฐาน

คุณภาพการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกระบบโรงเรียนและได้เข้าเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเร่งรัดพัฒนาให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ได้ผลสัมฤทธิ์และมีคุณภาพมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป สำนักงาน กศน. จึงจัดให้มีการสร้างเครื่องมือวัดผลปลายภาคเรียน เพื่อให้ได้มาตรฐานกลางสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดการศึกษาสำหรับผู้ไม่รู้หนังสือ ตลอดจนเครื่องมือประเมินเทียบระดับการศึกษา มิติความรู้ ความคิด (ภาคทฤษฎี) และเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ

ผลการดำเนินงาน

❖ จัดทำต้นฉบับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาคเรียนที่ 2/2554 หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 3 ระดับ 42 รายวิชา

❖ จัดทำต้นฉบับเครื่องมือประเมินเทียบระดับการศึกษา 3 ระดับการศึกษา ๆ ละ 6 มาตรฐาน ๆ ละ 2 ชุด รวม 36 ฉบับ

❖ จัดทำผังการออกข้อสอบตามโครงการยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชน ให้จบ ม. 6 ภายใน 8 เดือน จำนวน 10 รายวิชา

❖ จัดพิมพ์แบบทดสอบปลายภาคเรียน หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้ง 3 ระดับการศึกษา ภาคเรียนที่ 1/2555 จำนวน 5,000,000 ฉบับ

❖ จัดพิมพ์คู่มือการสร้างแบบทดสอบและผังข้อสอบปลายภาคเรียน หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้ง 5 สาระ ๆ ละ 3 ระดับการศึกษา จำนวน 2,000 ชุด รวม 18,000 เล่ม

❖ จัดพิมพ์คู่มือดำเนินการประเมินเทียบระดับการศึกษา มิติความรู้ ความคิด จำนวน 2,500 เล่ม

❖ พัฒนาระบบคลังข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาคเรียน เครื่องมือเทียบระดับการศึกษา และเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ (NT)

โครงการประกันคุณภาพการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สำนักงาน กศน. มีสถานศึกษาที่อยู่ในการกำกับดูแล จำนวน 962 แห่ง ซึ่งต้องได้รับการพัฒนา โดยการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการร่วมกับ ต้นสังกัดในการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 สำนักงาน กศน. ต้องเตรียมการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (ปรับใหม่) ประชุมชี้แจงมาตรฐาน กศน. และหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบได้รับทราบ เพื่อเตรียมการเข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอก รวมทั้งจัดทำเกณฑ์การพิจารณา และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และตัวบ่งชี้ที่ปรับใหม่ เพื่อยางงานการประเมินตนเองและรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม และวางกลยุทธ์เพื่อสร้างเสริมระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดยต้นสังกัดให้มีความเข้มแข็ง สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไปได้

ผลการดำเนินงาน

- ❖ จัดประชุมปฏิบัติการจัดทำแนวทางการประกันคุณภาพภายในของ กศน.อำเภอ/เขต ตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่พัฒนาขึ้นใหม่ ได้เกณฑ์การให้คะแนน เกณฑ์ระดับคุณภาพ ข้อเสนอแนะ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และแหล่งข้อมูล ของมาตรฐาน กศน.อำเภอ จำนวน 6 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้
- ❖ จัดประชุมชี้แจงแนวทางการประกันคุณภาพภายในของ กศน.อำเภอ/เขต และแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก ในพื้นที่นาร่อง 8 จังหวัด 55 อำเภอ
- ❖ จัดประชุมปฏิบัติการจัดทำเครื่องมือติดตามและประเมินคุณภาพการศึกษา กศน. อำเภอ/เขต ตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (มาตรฐานใหม่)
- ❖ จัดประชุมชี้แจงมาตรฐาน ตัวบ่งชี้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย แนวทางการประกันคุณภาพภายในของ กศน.อำเภอ/เขต และแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก ร่วมกับ สถาบัน กศน. ภาค/กทม. ให้กับ กศน.อำเภอ/เขต จำนวน 873 แห่ง
- ❖ จัดประชุมปฏิบัติการจัดทำแนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขึ้นตรง ตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่พัฒนาขึ้นใหม่ ได้เกณฑ์การให้คะแนน เกณฑ์ ระดับคุณภาพ ข้อเสนอแนะ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และแหล่งข้อมูล ของสถานศึกษาขึ้นตรง จำนวน 8 รายการ
- ❖ จัดประชุมปฏิบัติการขับเคลื่อนกระบวนการประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดย ต้นสังกัดให้มีความเข้มแข็ง

❖ จัดทำเอกสารทางวิชาการ ประกอบด้วย เอกสารแนวทางการประกันคุณภาพภายใน กศน.อำเภอ/เขต เอกสารรวมการบรรยายพิเศษ “การประกันคุณภาพการศึกษา” และเอกสารแนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขึ้นตรง ตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่พัฒนาขึ้นใหม่ จำนวน 8 รายการ

โครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

สำนักงาน กศน. ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ การวิจัย การพัฒนาหลักสูตรและนวัตกรรมทางการศึกษา บุคลากร และระบบข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้วยการส่งเสริมให้หน่วยงานและบุคลากรในสังกัดได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการด้านการวิจัย และนำนวัตกรรมในการเรียนรู้มาเผยแพร่ให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถนำความรู้ด้านการวิจัยมาพัฒนางานให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย กศน. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินงาน

❖ จัดประชุมปฏิบัติการสังเคราะห์งานวิจัยการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และวิเคราะห์แนวโน้มงานวิจัยการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในอนาคต

❖ จัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร กศน. จำนวน 150 คน เกี่ยวกับการออกแบบงานวิจัย รวมทั้งให้มีการนำเสนอผลงานวิจัย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานวิจัยทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในภาพรวม

โครงการพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้

แผนพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. 2552 - 2555) มีเป้าหมายสำคัญ คือ มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ สร้างโอกาสในการประกอบอาชีพและพัฒนาพื้นที่ โดยยึดแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแนวทาง “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ตลอดจนนำหลักคุณธรรมนำความรู้ การมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรศาสนา เพื่อสร้างสันติสุขและเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่ ภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม สอดคล้องกับวิถีชีวิต และเชื่อมโยงสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก ภายในปี 2555

รัฐบาลได้มีนโยบายเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 206/2549 เรื่อง นโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มุ่งเน้นพัฒนาคนและสังคมบนพื้นฐานความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม และเร่งรัดให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาในทุกระดับที่สอดคล้องกับความต้องการ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของพื้นที่อย่างแท้จริง เปิดโอกาสให้ผู้นำทางศาสนาและผู้ทรงคุณวุฒิในพื้นที่มีส่วนร่วมเสนอแนะการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพของคนและสังคม

สำนักงาน กศน. ได้ดำเนินโครงการเพื่อพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้มาอย่างต่อเนื่อง โดยการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการจัดการศึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตรและการเรียนรู้ทางการศึกษาของประชาชนและบุคลากรทางการศึกษา และพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพที่สูงขึ้นเพื่อเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ได้ดำเนินโครงการต่างๆ ดังนี้

๑๔ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาพาสันติสุข

มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน และการสื่อสารภาษาไทย ภาษามลายูกลาง ภาษามลายูถิ่น ภาษาอาหรับ และภาษาอื่นๆ ตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการติดต่อสื่อสาร ศึกษาต่อ และประกอบอาชีพได้ เป็นการส่งเสริมการใช้ภาษาในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่ไม่รู้หนังสือให้สามารถฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยได้ รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ภาษามลายูกลาง ภาษามลายูถิ่น และภาษาอาหรับ ให้แก่กลุ่มเป้าหมายข้าราชการ ทหาร ตำรวจ และประชาชนผู้สนใจ จำนวน 16,520 คน

ผลการดำเนินงาน มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวนทั้งสิ้น 15,937 คน ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี จำนวน 5,344 คน จังหวัดยะลา จำนวน 2,860 คน จังหวัดนราธิวาส จำนวน 3,551 คน จังหวัดสงขลา จำนวน 2,492 คน และจังหวัดสตูล จำนวน 1,690 คน

๑๔ โครงการเปิดโลกเรียนรู้ให้ผู้สูงอายุในสังคมพหุวัฒนธรรม

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ให้เห็นคุณค่าของตัวเอง และสามารถอยู่ร่วมกับครอบครัวและชุมชนได้อย่างมีความสุข โดยดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการดูแลสุขภาพ การพัฒนาความคิด การพัฒนาอาชีพเสริม รวมทั้งส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการทำกิจกรรมร่วมกันของกลุ่มผู้สูงอายุ อาทิ การจัดประชุมสมาชิกชมรมผู้สูงอายุระดับตำบล โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ การจัดกิจกรรม “วันกตัญญูสู่สังคมไทยสันติสุข” ระดับตำบล การจัดกิจกรรมบริการตรวจสุขภาพประจำปีผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้สังคมพหุวัฒนธรรม “วิถีพุทธ – วิถีอิสลาม” ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมาย 413 ตำบล รวมจำนวน 12,390 คน

ผลการดำเนินงาน มีผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรม จำนวนทั้งสิ้น 13,522 คน ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี จำนวน 2,560 คน จังหวัดยะลา จำนวน 1,838 คน จังหวัดนราธิวาส จำนวน 2,368 คน จังหวัดสงขลา จำนวน 5,606 คน และจังหวัดสตูล จำนวน 1,150 คน

๑๕ โครงการพัฒนาศักยภาพครู พนักงานราชการ และบุคลากรทาง การศึกษา กศน. ในการขับเคลื่อนและจัดกระบวนการเรียนรู้สู่คุณภาพการจัดการศึกษา กศน. ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาครู กศน. ให้มีความรู้ ความสามารถ และเกิดทักษะในการจัดกระบวนการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง นวัตกรรมหรือเทคโนโลยี สามารถนำความรู้ไปใช้ในการวางแผนและพัฒนากิจการกระบวนการเรียนรู้สู่สันติสุขได้ โดยดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การจัดกระบวนการเรียนรู้ กศน. และการขับเคลื่อน กศน.ตำบล เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้สู่สังคมสันติสุข” สำหรับหัวหน้า กศน.ตำบล และหลักสูตร “การจัดกระบวนการเรียนรู้ กศน. เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้สู่สังคมสันติสุข” สำหรับครูอาสาสมัคร กศน. รวมกลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้น 1,217 คน

ผลการดำเนินงาน มีครู พนักงานราชการ และบุคลากรทางการศึกษา กศน. เข้าร่วมการอบรม จำนวนทั้งสิ้น 1,591 คน ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี จำนวน 470 คน จังหวัดยะลา จำนวน 332 คน จังหวัดนราธิวาส จำนวน 260 คน จังหวัดสงขลา จำนวน 270 คน จังหวัดสตูล จำนวน 227 คน และศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนปัตตานี จำนวน 32 คน

๔๔ โครงการ “ส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรธรรมชาติ” สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านเกษตรธรรมชาติให้กับประชาชนตามแนวชายแดน กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3,750 คน เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในแนวคิดเกษตรธรรมชาติ สามารถนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง เป็นช่องทางการประกอบอาชีพที่สามารถรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม รักษาสมดุลของระบบนิเวศ และสามารถพึ่งพาตนเองได้ รวมทั้งดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เกษตรธรรมชาติ จำนวน 56 แห่ง ใน 19 อำเภอ ของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ “หนึ่งอำเภอ หนึ่งแหล่งเรียนรู้เกษตรธรรมชาติ”

ผลการดำเนินงาน จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรธรรมชาติให้แก่กลุ่มเป้าหมาย จำนวนทั้งสิ้น 5,449 คน ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี จำนวน 740 คน จังหวัดยะลา จำนวน 570 คน จังหวัดนราธิวาส จำนวน 650 คน จังหวัดสงขลา จำนวน 1,944 คน จังหวัดสตูล จำนวน 350 คน ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนปัตตานี จำนวน 1,020 คน และสถาบัน กศน.ภาคใต้ จำนวน 175 คน

๑๔ โครงการกีฬาสาขาสัมพันธ์ เครื่อง่างเยาวชนนอกโรงเรียน เสริมสร้างสันติสุข

มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์เครือข่ายเยาวชนนอกโรงเรียนในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับกลุ่มจังหวัด รวมทั้งส่งเสริมให้เครือข่ายเยาวชนนอกโรงเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ร่วมกัน ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ได้เสริมสร้างสุขภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ใจแพ้ว ใจชนะ ใจอภัย และเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ โดยดำเนินการจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาสาขาสัมพันธ์ เครือข่ายเยาวชนนอกโรงเรียน เสริมสร้างสันติสุขระดับจังหวัด และระดับกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งกีฬาพื้นบ้านและกีฬาสากล กลุ่มเป้าหมายจำนวน 500 คน

ผลการดำเนินงาน มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวนทั้งสิ้น 730 คน ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี จำนวน 120 คน จังหวัดยะลา จำนวน 150 คน จังหวัดนราธิวาส จำนวน 157 คน จังหวัดสงขลา จำนวน 153 คน และ จังหวัดสตูล จำนวน 150 คน

**โครงการพัฒนาการประเมินเชิงระดับการศึกษาและการเก็บเอนควาเมรี่และ
ประสบการณ์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และการยกระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนในจังหวัดนราธิวาสปี 6 ภายใน 8 เดือน**

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและเทียบระดับการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และระเบียบว่าด้วยการประเมินเทียบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อีกทั้งได้ประกาศกำหนดให้สถานศึกษาทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษาทุกจังหวัดทั่วประเทศไปแล้ว จำนวน 128 แห่ง สำนักงาน กศน. จึงมีบทบาทภารกิจที่ต้องชี้แจง ควบคุม และกำกับดูแล เพื่อให้สถานศึกษาที่ทำหน้าที่ประเมินเทียบระดับการศึกษาดำเนินการประเมินเทียบระดับการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและเป็นไปในแนวทางเดียวกันทั่วประเทศ นอกจากนี้ สำนักงาน กศน. ยังได้ดำเนินการเทียบเอนควาเมรี่และประสบการณ์ให้แก่นักศึกษา กศน. เพื่อนำความรู้และทักษะจากการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต มาเทียบเอนควาเมรี่และประสบการณ์ เป็นผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

จากประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษาที่ผ่านมา สำนักงาน กศน. ได้มีการทบทวนหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเทียบระดับการศึกษา (แนวใหม่) ขึ้น โดยพยายามพัฒนาปรับปรุง แก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน รวมทั้งพัฒนารูปแบบแนวทางในการควบคุมคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 นี้ สำนักงาน กศน. ยังคงเน้นย้ำให้สถานศึกษาดำเนินการประเมินเทียบระดับการศึกษา และเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ อย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อให้ผู้ที่ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษาและผู้ผ่านการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ทั้ง 3 ระดับ มีคุณภาพและสามารถนำระเบียนแสดงผลการประเมินเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปสมัครงานหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้

ผลการดำเนินงาน

- ❖ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. จำนวน 928 แห่งทั่วประเทศ ได้รับการพัฒนาให้เป็นศูนย์การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ดำเนินการประเมินเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพ
- ❖ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. จำนวน 470 แห่ง ได้รับการพัฒนาให้เป็นสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษา (เพิ่มขึ้นจากเดิม 342 แห่ง)
- ❖ จำนวนครั้งในการเทียบระดับการศึกษาเพิ่มขึ้นจาก 1 ครั้ง/ปี เป็น 4 ครั้ง/ปี เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการเลือกช่วงเวลาในการประเมินเทียบระดับที่เหมาะสมกับตนเองได้
- ❖ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาที่รับผิดชอบการดำเนินงานเทียบระดับการศึกษา จำนวน 553 แห่ง รวมทั้งสิ้น 1,066 คน ได้รับการอบรมการดำเนินงานเทียบระดับการศึกษา
- ❖ ได้โปรแกรมเทียบโอนความรู้และประสบการณ์สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 โปรแกรม และโปรแกรมเทียบระดับการศึกษา จำนวน 1 โปรแกรม

- ❖ จัดทำเอกสารคู่มือการดำเนินงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา คู่มือคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา และคู่มือผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา อย่างละ 1,200 เล่ม รวมทั้งสิ้น 3,600 เล่ม เพื่อเผยแพร่ให้กับสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษา
- ❖ จัดทำรายงานการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการประเมินเทียบระดับการศึกษา
- ❖ จัดทำคู่มือการเทียบโอนผลการเรียนจากความรู้และประสบการณ์ กลุ่มเป้าหมาย เกษตรกร พนักงานรักษาความปลอดภัย หมอนวดแผนโบราณ และผู้มีอาชีพชั่วคราวรับจ้าง
- ❖ จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานยกระดับการศึกษาประชาชน จบ ม. 6 อย่างมีคุณภาพ
- ❖ จัดทำเอกสารการดำเนินงานยกระดับการศึกษาประชาชน จบ ม. 6 อย่างมีคุณภาพ
- ❖ จัดทำร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินเทียบระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย พ.ศ.
- ❖ จัดนิทรรศการแสดงผลงานการดำเนินโครงการยกระดับการศึกษาประชาชน จบ ม. 6 ภายใน 8 เดือน อย่างมีคุณภาพ ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี ระหว่างวันที่ 5 – 6 กันยายน 2555

โครงการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนขั้นพื้นฐาน วิธีเรียนทางไกล

สถาบันการศึกษาทางไกลได้ดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แทนหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1/2553 พร้อมๆ กับการพัฒนาวิชาการควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 มีกิจกรรมการพัฒนาทางวิชาการเพื่อรองรับและเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิธีเรียนทางไกล ตามหลักสูตรสถานศึกษาของสถาบันการศึกษาทางไกล ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่เปิดให้บริการแก่ประชาชนในภาคเรียนที่ 2/2554 และ 1/2555 ในเรื่อง 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเลือก 2) การพัฒนาต้นฉบับชุดการเรียนทางไกล รายวิชาเลือก สำหรับภาคเรียนที่ 2/2554 และ 1/2555 3) การพัฒนาต้นฉบับข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งประเภทวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน และวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาคเรียนที่เปิดให้ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2/2554 และ 1/2555 4) การพัฒนารูปแบบและแนวทางการประเมินคุณธรรมของนักศึกษาวิธีเรียนทางไกล และ 5) การพัฒนารูปแบบการจัดสัมมนาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตก่อนจบหลักสูตร

ผลการดำเนินงาน

- ❖ จัดทำต้นฉบับหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเลือก ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 11 รายวิชา
- ❖ จัดทำต้นฉบับชุดการเรียนรู้ทางไกล รายวิชาเลือก ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 10 รายวิชา
- ❖ จัดทำต้นฉบับข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เปิดให้ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2/2554 และภาคเรียนที่ 1/2555
- ❖ จัดทำต้นฉบับหลักสูตรและรูปแบบการจัดสัมมนาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตก่อนจบหลักสูตร สำหรับนักศึกษาต่างประเทศ จำนวน 1 หลักสูตร

โครงการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบ ประเภทการศึกษาต่อเนื่อง วิธีเรียนทางไกล

การจัดการศึกษาทางไกลเป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบที่สามารถให้บริการได้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายและอยู่ในพื้นที่ห่างไกล โดยการถ่ายทอดความรู้และทักษะต่างๆ ผ่านสื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลาย เพื่อเสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่กลุ่มเป้าหมาย และเป็นทางเลือกเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ดังนั้น สำนักงาน กศน. โดยสถาบันการศึกษาทางไกล และสถาบัน กศน. ภาค จึงได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องด้วยวิธีเรียนทางไกล ทั้งในรูปแบบออฟไลน์ (เรียนด้วยสื่อชุดการเรียนรู้ทางไกล) และออนไลน์ (e-Learning และ e-Book) ตลอดจนดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและสื่อที่หลากหลาย มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความพร้อมในการจัดกิจกรรมการศึกษา เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป

ผลการดำเนินงาน

❖ **สถาบันการศึกษาทางไกล** ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาทางไกล ประเภท การศึกษาต่อเนื่อง (หลักสูตรเส้นสร้างสรรค์ : ทุกคนทำได้) พัฒนาและจัดหาสื่อ (หลักสูตรเส้นสร้างสรรค์ : ทุกคนทำได้ / หลักสูตรภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร / หลักสูตรการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้) ประเมินผลการจัดการเรียน การสอนหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และหลักสูตรเขียนกลอง : พื้นฐานการถ่ายภาพเส้นทางสู่มืออาชีพ รวมทั้งดำเนินการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ จำนวน 5 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตร ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หลักสูตรการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (วิจัยใน ชั้นเรียน) หลักสูตรการจัดการนวัตกรรมสำหรับผู้ประกอบการ และหลักสูตรเขียนกลอง : พื้นฐานการถ่ายภาพ เส้นทางสู่มืออาชีพ มีผู้รับบริการรวมจำนวน 793 คน

❖ **สถาบัน กศน.ภาคตะวันออก** ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและสื่อประกอบหลักสูตร การศึกษาต่อเนื่อง วิธีเรียนทางไกล ได้แก่ เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชาการประเมินพัฒนาการเด็ก (รายวิชาที่ 8) ชุดการเรียนทางไกลหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (DVD) เรื่อง ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารในประชาคมอาเซียน (English for Communication for the Asian Community) จัดการเรียน การสอนหลักสูตรการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย มีผู้ลงทะเบียนเรียน จำนวน 101 คน จัดการสัมมนาวิชาชีพนักศึกษา หลักสูตรการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย จำนวน 2 รุ่น รวม 92 คน และดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรและจัดกิจกรรม การเรียนการสอนการศึกษาต่อเนื่อง วิธีเรียนทางไกล หลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุ (310 ชั่วโมง) กับ กลุ่มเป้าหมายอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน 28 คน โดยผสมผสานวิธีการจัดการเรียนรู้หลายๆ วิธี ทั้งการศึกษาด้วยตนเองของผู้เรียน การฝึกอบรม และการสัมมนาวิชาชีพ

❖ **สถาบัน กศน.ภาคกลาง** ดำเนินการพัฒนาและจัดการเรียนการสอนการศึกษา ต่อเนื่อง วิธีเรียนทางไกล ตามหลักสูตรเดิม จำนวน 90 หลักสูตร พัฒนาหลักสูตรใหม่ จำนวน 6 หลักสูตร พัฒนา บทเรียนออนไลน์ ทั้งรายวิชาใหม่และเพิ่มเติมเนื้อหาในรายวิชาที่มีอยู่แล้ว จำนวน 13 รายวิชา ผลิตสื่อเอกสาร ประกอบการเรียนการสอนหลักสูตรการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย จำนวน 4 เรื่อง จัดการเรียนผ่านระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ต (e-Learning) จำนวน 100 รายวิชา มีผู้ลงทะเบียนเรียน จำนวน 1,993 คน จัดอบรมคอมพิวเตอร์ จำนวน 11 หลักสูตร 15 รุ่น มีผู้เรียนและจบหลักสูตร จำนวน 230 คน

❖ **สถาบัน กศน.ภาคใต้** ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง จำนวน 5 หลักสูตร ได้แก่ การทำสวนฝรั่ง การทำสวนมะนาวในวงบ่อซีเมนต์ การทำสวนมะลิ การทำสวนมะละกอ และการปลูกผักไร้ดิน พัฒนาสื่อประกอบการเรียนการสอน จำนวน 5 หลักสูตร ได้แก่ การวิจัยอย่างง่าย การใช้โปรแกรม Excel 2007 เบื้องต้น การใช้โปรแกรม Excel 2007 ระดับกลาง การใช้โปรแกรม SPSS และ การใช้โปรแกรม PowerPoint รวมทั้งดำเนินการจัดการเรียนการสอน มีผู้รับบริการ จำนวน 111 คน

❖ **สถาบัน กศน.ภาคเหนือ** ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรเพื่อจัดการศึกษาต่อเนื่อง ในรูปแบบออนไลน์ ได้แก่ อาเซียนศึกษา มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 7, 8 และ 9 รวมทั้งดำเนินการ จัดการเรียนการสอน มีผู้รับบริการในระบบออนไลน์ จำนวน 101 คน และหลักสูตรด้านอาชีพ (สาและการทำ ผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา) ผู้รับบริการ จำนวน 1,959 คนด้านเทคโนโลยี (การเรียนรู้การใช้งานเครื่อง คอมพิวเตอร์พกพา (Tablet PC) ผู้รับบริการ จำนวน 195 คนและด้านทักษะการดำเนินชีวิต (วิถีแห่งความ พอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) ผู้รับบริการ จำนวน 1,600 คน

**โครงการพัฒนาครูที่ปรึกษาองค์กรนักศึกษา กศน.
และคณะกรรมการบริหารองค์กรนักศึกษา กศน.**

เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรนักศึกษา กศน. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยองค์กรนักศึกษา กศน. พ.ศ. 2554 สำนักงาน กศน. ได้จัดทำโครงการพัฒนาครูที่ปรึกษาองค์กรนักศึกษา กศน. และคณะกรรมการบริหารองค์กรนักศึกษา กศน. ขึ้นเพื่อให้ครูที่ปรึกษาและคณะกรรมการบริหารองค์กรนักศึกษา กศน. มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ การบริหารองค์กร การจัดกิจกรรมนักศึกษา การเงินและพัสดุ และกฎ ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงานขององค์กรนักศึกษา กศน. สามารถช่วยเหลือเพื่อนนักศึกษาให้สามารถเรียนรู้และสำเร็จการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ในระยะเวลาที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงาน สถานศึกษา สังคม และชุมชน ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินงาน จัดประชุมปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูที่ปรึกษาองค์กรนักศึกษา กศน. และคณะกรรมการบริหารองค์กรนักศึกษา กศน. จำนวน 166 คน ประกอบด้วย ครูที่ปรึกษาองค์กรนักศึกษา กศน. จำนวน 77 คน นักศึกษา กศน. ที่เป็นคณะกรรมการองค์กรนักศึกษา กศน. จำนวน 77 คน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 12 คน

2. การศึกษาตามอัธยาศัย

**โครงการเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของการศึกษานอกระบบ
(โครงการสร้างสังคมแห่งการอ่าน)**

การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่ประชาชนทุกเพศทุกวัย มีเป้าหมายสุดท้ายคือ ให้คนไทยมีนิสัยรักการอ่านเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในทุกด้าน จำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือในการขับเคลื่อนการส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านการส่งเสริมการอ่านจากทุกภาคส่วน รวมทั้งความร่วมมือจากครอบครัวและชุมชนในการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีหนังสือและสื่อส่งเสริมการอ่านต่างๆ เป็นตัวเชื่อมโยงให้คนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการอ่าน โดยมีปัจจัยที่เกื้อหนุนให้คนเกิดนิสัยรักการอ่าน คือ แหล่งการเรียนรู้จำนวนมากและสะดวกต่อการอ่าน สื่อส่งเสริมการอ่านที่หลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายทุกเพศทุกวัย รวมทั้งการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์เพื่อเข้าถึงข้อมูลยุคดิจิทัล เป็นการเชื่อมโยงเครือข่ายการอ่านและการเรียนรู้

สำนักงาน กศน. ได้จัดทำโครงการเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของการศึกษานอกระบบ (โครงการสร้างสังคมแห่งการอ่าน) ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายผลและส่งเสริมสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ประเภทต่างๆ ให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุกชุมชน ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีเครือข่าย สถาบันครอบครัว และชุมชนได้จัดและเผยแพร่รูปแบบ/กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการอ่าน จัดหาสื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่ทันสมัย รวมทั้งจัดหาเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการอ่านให้แก่แหล่งเรียนรู้ประเภทต่างๆ

ผลการดำเนินงาน

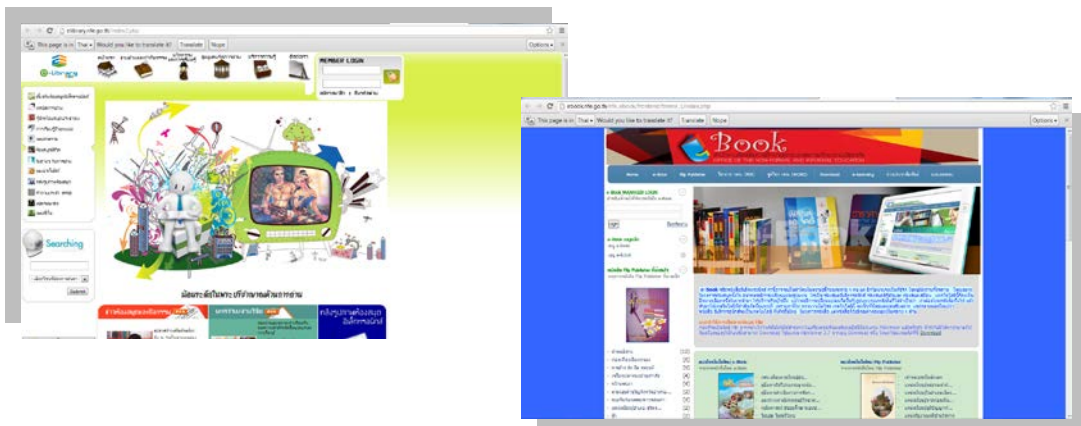
- ❖ จัดกิจกรรมชุมชนรักการอ่านในพื้นที่ 77 จังหวัด ๆ ละ 10 ชุมชน รวม 770 ชุมชน
- ❖ จัดกิจกรรมนิทรรศการสร้างสรรค์แห่งการอ่าน เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้และรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากชุมชนต้นแบบ 77 จังหวัด
- ❖ จัดกิจกรรมการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านในสถานศึกษาใน กศน.อำเภอ จำนวน 10 แห่ง ใน 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ลำปาง ขอนแก่น อุบลราชธานี ฉะเชิงเทรา ลพบุรี เพชรบุรี สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นต้นแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างเป็นรูปธรรม และเกิดสัมฤทธิ์ผล
- ❖ จัดกิจกรรมการวิจัยการอ่านของคนไทย จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ 1) การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน และ 2) รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในชุมชน จังหวัดสกลนคร โดยจะนำข้อมูลไปประกอบการจัดทำโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมการอ่านต่อไป

โครงการพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา

สำนักงาน กศน. ได้จัดทำโครงการพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษามาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 เพื่อเผยแพร่ข้อมูลองค์ความรู้ในรูปของเว็บไซต์ e-Library และเว็บไซต์ e-Book นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการจัดทำเว็บไซต์ระบบเชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้ เพื่อเชื่อมโยงแหล่งการเรียนรู้ ให้สามารถให้บริการกับประชาชนและเครือข่ายห้องสมุดทุกแห่งทั่วประเทศในสังกัดได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอต่อการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย โดยดำเนินการพัฒนาระบบแล้วเสร็จเมื่อเดือนธันวาคม 2554 ซึ่งได้ตั้งเป้าหมายให้ห้องสมุดประชาชนทุกแห่งสามารถเชื่อมต่อเป็นเครือข่ายเดียวกัน เพิ่มบทบาทของห้องสมุดในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยสนับสนุนทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ผลการดำเนินงาน

- ❖ มีผู้เข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์ e-Library จำนวน 214,248 ครั้ง โดยได้นำข้อมูลบทความขึ้นเผยแพร่ จำนวน 163 เรื่อง
- ❖ มีผู้เข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์ e-Book จำนวน 874,558 ครั้ง
- ❖ มีผู้เข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์ระบบเชื่อมโยงแหล่งการเรียนรู้ จำนวน 73,443 ครั้ง

โครงการพัฒนานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) เป็นรูปแบบหนึ่งของการให้บริการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ซึ่งผู้รับบริการสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกตามความสนใจของตนเอง โดยสำนักงาน กศน. ได้ดำเนินการพัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยของกลุ่มเป้าหมายต่างๆ มาอย่างต่อเนื่อง และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ได้มีการกำหนดให้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ผ่านทาง e-Book ในรูปแบบของแบบทดสอบ ซึ่งผู้รับบริการสามารถเรียนรู้จากการฝึกทำแบบทดสอบดังกล่าวส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการเกิดความสนใจและเรียนรู้ได้ตามศักยภาพของตนเองมากขึ้น

ผลการดำเนินงาน

- ❖ มีแบบทดสอบซึ่งแปลงไฟล์แล้วและพร้อม online ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ จำนวน 666 ข้อ
- ❖ มีหนังสือสำนักงาน กศน. และแบบเรียนวิชาเลือกสำหรับนักศึกษา กศน. ซึ่งแปลงไฟล์แล้วและพร้อม online จำนวน 21 เล่ม

โครงการประเมินเชิงประจักษ์ห้องสมุดประชาชนยอดเยี่ยม

การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด อาสาสมัครรักการอ่าน ฯลฯ และการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นภารกิจที่ต้องดำเนินการควบคู่กันไปจึงจะเห็นความเปลี่ยนแปลงในด้านการพัฒนาห้องสมุดประชาชนอย่างก้าวกระโดด และบังเกิดผลในการปฏิบัติ สำนักงาน กศน. จึงได้จัดให้มีการประกวดห้องสมุดมีชีวิต ห้องสมุด 3 ดี บรรณารักษ์ดีเด่น และห้องสมุดประชาชนยอดเยี่ยมระดับประเทศ NATIONAL LIBRARY AWARD ขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยใช้วิธีการประเมินเชิงประจักษ์

ผลการดำเนินงาน

- ❖ จัดกิจกรรมประกวดบรรณารักษ์ยอดเยี่ยมระดับประเทศ โดยคัดเลือกจากบรรณารักษ์ดีเด่น ระดับภาค จำนวน 5 ภาค โดยบรรณารักษ์ยอดเยี่ยม คือ นายนภดล ทีโคโง้น ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น
- ❖ จัดกิจกรรมการประกวดห้องสมุดประชาชนยอดเยี่ยมระดับประเทศ โดยคัดเลือกจากห้องสมุดประชาชนดีเด่น จำนวน 15 แห่ง จาก 5 ภาค จำแนกเป็น ห้องสมุดประชาชนจังหวัด จำนวน 5 แห่ง ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำนวน 5 แห่ง และห้องสมุดประชาชนอำเภอ จำนวน 5 แห่ง ปรากฏผลดังนี้
 - ☞ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดยอดเยี่ยม คือ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครศรีธรรมราช
 - ☞ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ยอดเยี่ยม คือ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
 - ☞ ห้องสมุดประชาชนอำเภอยอดเยี่ยม คือ ห้องสมุดประชาชนอำเภอดุสิต จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. ภาคีเครือข่าย

โครงการส่งเสริมภาคีเครือข่ายในการจัด และสนับสนุนการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ มีหลักการจัดการศึกษาให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน และให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้สามารถพัฒนาการศึกษาและคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสำนักงาน กศน. ได้มีการดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ตามมาตรา 6 (1) (ข) การกระจายอำนาจแก่สถานศึกษาและการให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ และมาตรา 7 (2) ภาคีเครือข่ายเกิดแรงจูงใจและมีความพร้อมในการมีส่วนร่วมเพื่อจัดกิจกรรมการศึกษา ตลอดจนดำเนินการพัฒนาศักยภาพของภาคีเครือข่ายในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และสร้างขวัญกำลังใจของภาคีเครือข่ายและบุคลากร กศน. ในการจัดการศึกษาเพื่อผู้ด้อยโอกาสหรือพลาดโอกาสทางการศึกษา หรือผู้ต้องการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้เกิดเป็นรูปธรรม

ผลการดำเนินงาน

- ❖ คัดเลือกบุคลากร หน่วยงาน เครือข่าย ที่จัดและหรือสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยดีเด่น จำนวน 111 รางวัล จำแนกเป็น
 - ⊕ ประเภทบุคคล จำนวน 70 รางวัล
 - ⊕ ประเภทหน่วยงาน จำนวน 41 รางวัล
- ❖ จัดทำและมอบเข็มเชิดชูเกียรติครู กศน. พร้อมเกียรติบัตร จำนวน 1,119 คน จำแนกเป็น
 - ⊕ ครู กศน. ปฏิบัติหน้าที่ 20 ปี จำนวน 98 คน
 - ⊕ ครู กศน. ปฏิบัติหน้าที่ 15 ปี จำนวน 336 คน
 - ⊕ ครู กศน. ปฏิบัติหน้าที่ 10 ปี จำนวน 685 คน
- ❖ จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการจัดการศึกษาระหว่างสำนักงาน กศน. กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และบริษัท เอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน)
- ❖ จัดทำร่างบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ.)

การประสานความร่วมมือภาคีเครือข่าย กศน. ต่างประเทศ

๑๔ การส่งเสริมและประสานความร่วมมือภาคีเครือข่าย กศน. ต่างประเทศ

เพื่อส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความร่วมมือทางวิชาการในรูปแบบต่างๆ การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการและความร่วมมือที่ได้ลงนามไว้กับหน่วยงาน/องค์กรต่างประเทศ หรือที่ ต้องการเจรจาความร่วมมือต่อกันในอนาคต รวมถึงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของประเทศไทยให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศได้รู้จัก อาทิ

◇ จัดอบรมสัมมนาและประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำยุทธศาสตร์ การขับเคลื่อน กศน. ไทยสู่อาเซียน

◇ ต่ออายุสมาชิกองค์กรระหว่างประเทศ ได้แก่ International Council for Adult Education (ICAE) หรือ สภาการศึกษาผู้ใหญ่ระหว่างประเทศ และ Asia South Pacific Association for Basic and Adult Education (ASPBAE) หรือ สมาคมการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาผู้ใหญ่แห่งภาคพื้นเอเชียแปซิฟิกได้

◇ โครงการความร่วมมือกับต่างประเทศด้านการส่งเสริมและเผยแพร่เกษตร ธรรมชาติ ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กับ MOA International และมูลนิธิเอ็มโอเอไทย

◇ ร่วมคณะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในการประชุมขององค์การ ยูเนสโก “Third International Congress on Technical and Vocational Education and Training : TVET” ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน

◇ ร่วมคณะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในการประชุมระดับรัฐมนตรี ด้านการศึกษาภายใต้กรอบของเอเปค ครั้งที่ 5 ขององค์การยูเนสโก “The 5th APEC Education Ministerial Meeting : AEMM” ณ สาธารณรัฐเกาหลี

◇ ร่วมคณะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในการประชุมรัฐมนตรีศึกษา อาเซียน+3 ครั้งที่ 1 และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออกด้านการศึกษา ครั้งที่ 1 ณ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

๔.๔ การฝึกอบรม ประชุมสัมมนานานาชาติ และศึกษาดูงาน ณ ต่างประเทศ

บุคลากรสำนักงาน กศน. เดินทางไปฝึกอบรม ประชุมสัมมนานานาชาติ ศึกษาดูงาน และปฏิบัติราชการ ณ ต่างประเทศ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 จำนวน 47 คณะ รวมทั้งสิ้น 258 คน ใน 20 ประเทศ อาทิ

◇ การฝึกอบรมตามโครงการฝึกอบรมวิธีการสอนภาษาจีนสำหรับครูสอน ภาษาจีน ณ มหาวิทยาลัยปักกิ่ง นครปักกิ่ง และมหาวิทยาลัยครุศาสตร์หัวตง นครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐ ประชาชนจีน

◇ การฝึกอบรมตามโครงการฝึกอบรมครูสอนภาษาจีน หลักสูตรครูผู้สอน สารระการอบรมประสิทธิภาพวิธีการสอน การถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา ณ มหาวิทยาลัยครุศาสตร์หัวจง มณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน

◇ การฝึกอบรมภาษาอังกฤษ หลักสูตรการเสนองานและการพูดเพื่อ การประชุม Oral Communication Course : OCC ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

◇ การฝึกอบรมหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระหว่างประเทศขั้นสูง (Advanced Oral Communication Course : AOCC) ณ ประเทศนิวซีแลนด์

◇ การประชุมและนำเสนอรายงานวิชาการ เรื่อง One Stop Science Camp ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

◇ การสัมมนานานาชาติด้านศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ภายใต้หัวข้อหลัก Equity and Excellence of CLCs : Improving Quality, Network, Ownerships and Outcomes ณ สาธารณรัฐ อินโดนีเซีย

◇ การเจรจาความร่วมมือกับเจ้าอาวาสวัดพุทธเชตวัน และวิเคราะห์สภาพพื้นที่เป้าหมายเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของกลุ่มเป้าหมายและสภาพแวดล้อมในการกำหนดสถานที่จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ กศน. ในต่างประเทศ ณ ประเทศมาเลเซีย

◇ การประชุมปรึกษาหารือและเจรจาความร่วมมือแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาแนวทางการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา : ระบบสะสมหน่วยการเรียนรู้และการเทียบโอนผลการเรียน ความรู้ และประสบการณ์ ณ เครือรัฐออสเตรเลีย

◇ การศึกษาดูงานตามโครงการการศึกษาดูงานกาชาดฮ่องกงของสำนักงานยุวกาชาด สภากาชาดไทย ณ เขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

◇ การศึกษาดูงานด้านวิทยาศาสตร์เพื่อชีวิต ณ มูลนิธิ MOA International สำนักงานใหญ่ ประเทศญี่ปุ่น

◇ การปฏิบัติราชการในฐานะวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับการเพาะเห็ด เลี้ยงหมู และการพัฒนาชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้โครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ณ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

๔ งานสนับสนุนความร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กรต่างประเทศ อาทิ

◇ คณะบุคคลจากหน่วยงานและประเทศต่างๆ ได้เดินทางมาศึกษาดูงาน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ณ สำนักงาน กศน. และหน่วยงาน/สถานศึกษาในสังกัด จำนวน 3 คณะ รวมทั้งสิ้น 40 คน จาก 6 ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน สาธารณรัฐอิสลามอัฟกานิสถาน สาธารณรัฐยูกันดา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

◇ โครงการความร่วมมืออาสาสมัครญี่ปุ่น (Japanese Overseas Cooperation Volunteers : JOCV) โดยสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (Japan International Cooperation Agency : JICA) ได้จัดส่งอาสาสมัคร จำนวน 2 ราย มาปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน.

◇ โครงการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแก่ผู้หนีภัยการสู้รบชาวพม่าในพื้นที่พักพิงชั่วคราวชายแดนไทย-พม่า โดยความร่วมมือกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) รับผิดชอบโดยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

4. การสนับสนุนโครงการพิเศษ

การส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

๔.๑ โครงการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับผู้สูงอายุ

ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จึงจำเป็นต้องให้ผู้สูงอายุได้เรียนรู้ในการดูแลสุขภาพเพื่อการดูแลตนเอง เป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้สูงอายุดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำประกาศกระทรวง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคุ้มครองการส่งเสริม การสนับสนุน ผู้สูงอายุในการศึกษาและข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ดังนั้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และมีความสอดคล้องกับบทบาทและภารกิจตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้สูงอายุมีคุณลักษณะ ความต้องการและข้อจำกัดในการเรียนรู้ที่มีความแตกต่างจากการดำเนินงานปกติ สำนักงาน กศน. จึงจัดให้มีการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีความสอดคล้องกับสภาพและความต้องการสำหรับผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินงาน

❖ กิจกรรมที่จัดในพื้นที่ จำนวน 928 แห่ง ได้แก่ กิจกรรมวันผู้สูงอายุ กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ กิจกรรมดูแลสุขภาพการออกกำลังกายผู้สูงอายุ กิจกรรมประเพณีสงกรานต์รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ กิจกรรมอาหารเพื่อสุขภาพแก่ผู้สูงวัย กิจกรรมค่ายพัฒนาทักษะชีวิตโดยนำผู้สูงอายุชมโครงการต่างๆ ตามแนวพระราชดำริและโครงการเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์ กิจกรรมส่งเสริมการใช้เวลาว่างการสานตะกร้าพลาสติก เป็นต้น

- ❖ จัดทำต้นฉบับแนวทางการจัดกิจกรรมผู้สูงอายุ จำนวน 1 เล่ม
- ❖ พัฒนาหลักสูตรและรูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง จำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับผู้สูงอายุ และหลักสูตรคอมพิวเตอร์สำหรับผู้สูงอายุ

๑๔ โครงการพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนคนพิการและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้กับคนพิการ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2551 ได้มุ่งเน้นความสำคัญเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนโดยเฉพาะคนพิการ ซึ่งรัฐจะต้องจัดการศึกษาให้กับคนพิการตามความจำเป็นพิเศษ โดยคำนึงถึงสิทธิและโอกาสเสมอกันในการได้รับการศึกษาและมีสิทธิที่จะได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการเป็นไปด้วยความถูกต้อง เรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ สำนักงาน กศน. จึงเล็งเห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาครูผู้สอนคนพิการและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาให้กับคนพิการ ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย ระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์ แนวคิด มีเจตคติที่ดีต่อคนพิการ และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินงาน

- ❖ ดำเนินการฝึกอบรมครูผู้สอนคนพิการและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา กศน. สำหรับคนพิการทุกประเภท จำนวน 663 คน
- ❖ จัดทำร่างแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับคนพิการ และรายละเอียดการขอรับเงินอุดหนุนรายหัวสำหรับคนพิการเสนอคณะรัฐมนตรี
- ❖ จัดทำร่างแผนปฏิบัติการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับคนพิการ (แผนปฏิบัติการ 5 ปี)

๑๕ โครงการฝึกอบรมภาษามือเพื่อการสื่อสารขั้นพื้นฐานสำหรับครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยินถือเป็นคนพิการประเภทหนึ่งตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 ดังนั้น เพื่อให้ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสามารถติดต่อสื่อสารและดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ สำนักงาน กศน. จึงเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว โดยจัดทำโครงการฝึกอบรมภาษามือเพื่อการสื่อสารขั้นพื้นฐานสำหรับครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยินขึ้น

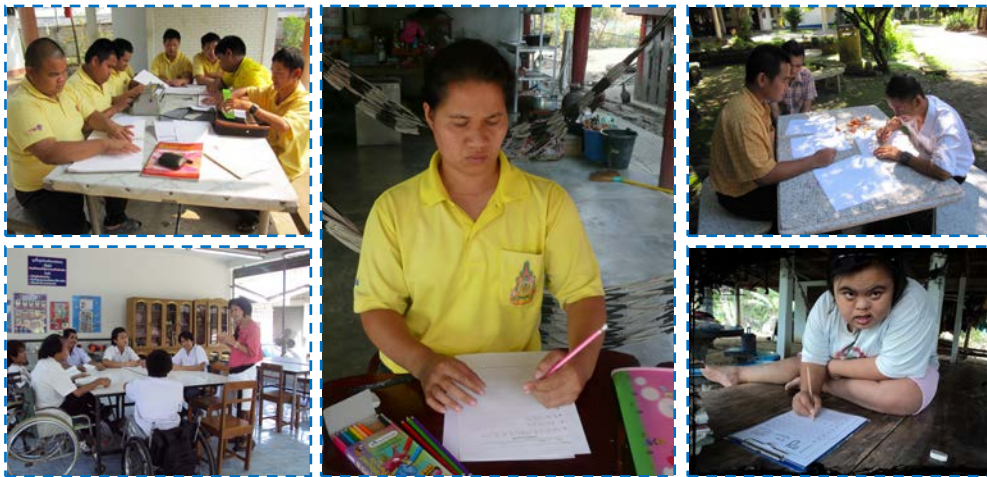
ผลการดำเนินงาน

จัดฝึกอบรมภาษามือขั้นพื้นฐานให้กับครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยินทั่วประเทศ จำนวน 80 คน เพื่อให้สามารถนำไปในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๔ โครงการการให้บริการสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่น ใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการทุกประเภท

กฎกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการ มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. 2550 กำหนดให้ คนพิการยื่นคำขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา จาก สถานศึกษา ซึ่งหมายรวมถึงหน่วยงานการศึกษาของรัฐหรือเอกชน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ในการจัด การศึกษาที่คนพิการสมัครเข้าศึกษาและได้ลงทะเบียนแล้ว สำนักงาน กศน. จึงได้จัดทำโครงการการให้บริการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการทุกประเภทขึ้น เพื่อให้คนพิการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. ได้รับสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และบริการตาม บัญชี ข และ ค ที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ผลการดำเนินงาน นักศึกษา กศน. ได้รับสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) จำนวน 663 คน

๑๕ โครงการศึกษาการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กวัย เรียนที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับเด็กที่อยู่ในวัยการศึกษาภาคบังคับที่ไม่ได้อยู่ใน ระบบโรงเรียนด้วยรูปแบบการศึกษานอกระบบ ไม่สามารถใช้ปรัชญา รูปแบบ แนวคิด และวิธีการเดียวกับ กลุ่มผู้เรียนการศึกษานอกระบบปกติของสำนักงาน กศน. ซึ่งเป็นประชากรในวัยแรงงาน ทั้งนี้ เพราะมี ความแตกต่างกันในเรื่องของอายุ วุฒิภาวะ และบทบาททางสังคม จึงจำเป็นต้องใช้วิธีดำเนินงานและแนวทาง การจัดการศึกษาที่เป็นการเฉพาะ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของผู้เรียน ซึ่งสำนักงาน กศน. ได้จัดทำ แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กวัยเรียนที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน เผยแพร่ไปยังสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัด จำนวน 66 แห่ง ซึ่งรับเด็กที่ออกจากระบบโรงเรียน กลางคัน จำนวน 10,816 คน เข้าศึกษา

ในการนี้ สำนักงาน กศน. จึงได้จัดทำโครงการศึกษาการจัดการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กวัยเรียนที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียนขึ้น เพื่อรวบรวมข้อมูลสภาพ การดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค ซึ่งจะนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงแนวทางการจัดการศึกษาให้เกิด

ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งศึกษารูปแบบการดำเนินงานเด่นๆ (Best Practice) ที่สามารถนำไปเป็นต้นแบบ เพื่อขยายผลการดำเนินงานไปยังสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. ในทุกพื้นที่ทั่วประเทศต่อไป

ผลการดำเนินงาน ดำเนินการแต่งตั้งคณะทำงาน ประชุมปฏิบัติการจัดสร้าง เครื่องมือในการติดตามผลการดำเนินงาน เก็บรวบรวมข้อมูล และสรุปผลข้อมูลการศึกษาผลการดำเนินงาน ในจังหวัดน่าน จำนวน 10 จังหวัด

๑๔ โครงการพัฒนาศักยภาพเพื่อจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำหรับเด็กเร่ร่อน

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีความสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของเด็กเร่ร่อนซึ่งเป็นเด็กด้อยโอกาส ให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และเท่าเทียมกับเด็กทั่วไป ครูและบุคลากรผู้จัดกาศึกษาสำหรับเด็กเร่ร่อนมีความรู้ ความสามารถในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เด็กเร่ร่อนได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดี สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ผลการดำเนินงาน

- ❖ จัดทำหลักสูตรและแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับกลุ่มเป้าหมายเด็กเร่ร่อน
- ❖ จัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเด็กเร่ร่อน จำนวน 40 คน

๑๕ โครงการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับเด็กต่างด้าว

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 กำหนดให้สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการรับเด็กทุกคนในประเทศไทยเข้าเรียนได้ แม้ไม่มีหลักฐานประจำตัว ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติเข้าศึกษาได้เสมอภาคกับเด็กไทย สำนักงาน กศน. จึงได้จัดทำโครงการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับเด็กต่างด้าวขึ้น เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้เด็กต่างด้าวได้มีโอกาสรับการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิต อันจะนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถศึกษาต่อในระดับสูงได้

ผลการดำเนินงาน ดำเนินการจัดทำหลักสูตรการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับกลุ่มเป้าหมายเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย (ต่างด้าว) ระดับประถมศึกษา จำนวน 1 เล่ม และแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักสูตร จำนวน 1 เล่ม

๑๔ โครงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนนอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับประถมศึกษา สำหรับชาวไทยมอแกน

เมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2551 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จทรงงาน ณ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยมอแกน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ ทรงรับสั่งให้สำนักงาน กศน. พัฒนาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนเพิ่มเติมจากหลักสูตรเดิม คือ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ผู้ไม่รู้หนังสือชาวไทยมอแกน เพื่อให้ชาวไทยมอแกนได้มีโอกาสเรียนต่อจนจบระดับประถมศึกษา สำนักงาน กศน. จึงได้มอบหมายให้สถาบัน กศน.ภาคใต้เป็นแกนนำร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนนอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับประถมศึกษาขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ชาวไทยมอแกนได้เรียนภาษาไทยอย่างมีคุณภาพ

ผลการดำเนินงาน ดำเนินการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนนอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับประถมศึกษา จำนวน 3 ชุดวิชา ได้แก่ วิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์

๑๔ โครงการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับกลุ่มเป้าหมาย

ชาวเล (มอแกน)

มติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบหลักการในการฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวเล เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2553 ตามที่กระทรวงวัฒนธรรมเสนอ และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ โดยในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบดำเนินการ 2 มาตรการ ได้แก่ การส่งเสริมด้านการศึกษาแก่เด็กและสนับสนุนทุนการศึกษาพร้อมจัดตั้งการศึกษาพิเศษ/หลักสูตรท้องถิ่นที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน และการส่งเสริมด้านภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นและสนับสนุนงบประมาณจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง สำนักงาน กศน. ได้จัดทำโครงการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับกลุ่มเป้าหมายชาวเล (มอแกน) ขึ้น เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชน มีหลักสูตรและสื่อที่เหมาะสมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวเล

ผลการดำเนินงาน ดำเนินการจัดทำหลักสูตรและแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับกลุ่มเป้าหมายชาวเล

๑๕ โครงการพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานการสอนภาษาไทยเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ลี้ภัยชาวกัมพูชาในพื้นที่พักพิงชั่วคราวชายแดนไทย-พม่า

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้ผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่าในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบริเวณชายแดนจังหวัดตาก แม่ฮ่องสอน และกาญจนบุรี เพื่อให้ผู้หนีภัยการสู้รบดังกล่าวสามารถใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสาร เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในวัฒนธรรมและประเพณีของไทย รวมทั้งได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตด้านต่างๆ สามารถอาศัยอยู่ในสังคมของผู้หนีภัยการสู้รบได้อย่างมีความสุข

ผลการดำเนินงาน

❖ ดำเนินการสนับสนุนสื่อ อุปกรณ์ และเครื่องมือให้แก่ครูในศูนย์การเรียนในพื้นที่พักพิง จำนวน 8 แห่ง เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมความรู้เพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้ลี้ภัย ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมด้านสังคม ประเพณีและวัฒนธรรม กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพ การรักษาสุขภาพอนามัยและการกีฬา ตลอดจนกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

❖ จัดประชุม/อบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ด้านการผลิตสื่อ เอกสาร และแบบเรียนภาษาไทยสำหรับผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่าในพื้นที่พักพิงชั่วคราว

๑๖ โครงการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับคนไทยในต่างประเทศ

สำนักงาน กศน. ดำเนินการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้กับคนไทยในต่างประเทศ โดยมีการขยายการดำเนินงานไปยังภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลกถึง 22 ประเทศ มีพันธมิตรเครือข่าย ทั้งภาครัฐและเอกชน ร่วมดำเนินการจัดตั้งศูนย์การเรียนการศึกษานอกระบบโรงเรียน 33 ศูนย์การเรียน มีผู้รับบริการทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาต่อเนื่อง รวมทั้งสิ้น 2,260 คน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม การกิจการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้กับเด็กและเยาวชนไทยในต่างประเทศ ด้วยรูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่อง หลักสูตรระยะสั้น ซึ่งเปิดโอกาสให้ศูนย์การเรียนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับคนไทยในต่างประเทศสามารถดำเนินการสร้างหลักสูตรได้เองตามความพร้อมและความเหมาะสมกับสภาพบริบทของผู้เรียนที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาค เป็นเหตุให้ในปัจจุบัน

มีหลักสูตรการสอนภาษาไทยที่ใช้ดำเนินการในศูนย์การเรียนรู้ฯ ในต่างประเทศตามภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลกเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ขาดความเป็นเอกภาพของเนื้อหาสาระและมาตรฐานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละศูนย์การเรียนรู้ฯ สำนักงาน กศน. จึงได้จัดให้มีโครงการเพื่อจัดสร้างเกณฑ์มาตรฐานและเครื่องมือในการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับคนไทยในต่างประเทศขึ้น เพื่อให้เป็นกรอบแนวทางการจัดทำหลักสูตร และเป็นเครื่องมือในการประเมินและจำแนกระดับความสามารถทางด้านภาษาไทยของผู้เรียนของศูนย์การเรียนรู้ฯ ใน 17 ประเทศทั่วโลกให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ตามแนวทางของการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับคนไทยในต่างประเทศต่อไป

ผลการดำเนินงาน จัดทำเกณฑ์มาตรฐานการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับคนไทยในต่างประเทศ ประกอบด้วย กรอบมาตรฐานเนื้อหา เนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับคนไทยในต่างประเทศ แยกตามความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็น 6 ระดับ รวมทั้งเครื่องมือวัดมาตรฐานที่ใช้ในการวัดความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมไทยในแต่ละระดับ ๆ ละไม่น้อยกว่า 4 ทักษะ

๑๔ โครงการวิจัยรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายบนเกาะ

การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายบนเกาะที่ผ่านมา พบว่ามีบริบทและจำนวนผู้เรียนไม่สอดคล้องกับเกณฑ์การจัดการศึกษาโดยทั่วไป ส่งผลให้เป็นปัญหาซ้ำเติมโอกาสทางการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว สำนักงาน กศน. จึงได้มอบหมายให้สถาบัน กศน.ภาคใต้ ร่วมกับสำนักงาน กศน.จังหวัดที่มีพื้นที่เป้าหมายเป็นเกาะ จำนวน 8 จังหวัด จัดทำแผนงานและโครงการในภาพรวมของภาคใต้ในการจัดการศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมายพิเศษบนเกาะ โดยได้กำหนดให้มีโครงการศึกษาวิจัยรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายบนเกาะขึ้น ใช้ระยะเวลาดำเนินการศึกษาวิจัย ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 – 2555 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สร้าง และพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายบนเกาะต่อไป

ผลการดำเนินงาน ดำเนินการศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายบนเกาะ ในพื้นที่ 8 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี ตรัง กระบี่ พังงา ภูเก็ต ระนอง และสตูล จำนวน 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอ่านออกเขียนได้ของชาวเล (มอแกน) ผ่านผู้นำชุมชน 2) รูปแบบการจัดการศึกษาอาชีพแบบมีส่วนร่วม และ 3) รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแบบมีส่วนร่วม พร้อมทั้งจัดทำรายงานการวิจัยเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายบนเกาะต่อไป

5. การบริหารจัดการ

การพัฒนาบุคลากร

๑๔ โครงการพัฒนาครูอาสาสมัคร กศน.

ครูอาสาสมัคร กศน. นอกจากจะมีบทบาทหน้าที่จัดการเรียนการสอนสายสามัญ และจัดและส่งเสริมการศึกษาสายอาชีพแล้ว ยังมีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาตามอัธยาศัยและปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามนโยบายและจุดเน้นของสำนักงาน กศน. เช่น การนิเทศงาน กศน. ระดับตำบลและหมู่บ้าน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาครูอาสาสมัคร กศน. ให้มีความรู้และทักษะตามบทบาทหน้าที่ดังกล่าว ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินงาน มีครูอาสาสมัคร กศน. ผ่านการพัฒนา ได้รับวุฒิบัตรและเข็มวิทยพัฒน์จากสถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร จำนวน 3 รุ่น รวม 2,502 คน

๑๕ โครงการเสริมสร้างศักยภาพครู กศน.ตำบล

สำนักงาน กศน. เล็งเห็นถึงความสำคัญของครู กศน.ตำบล ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการจัดและส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตของประชาชน รวมถึงการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน จึงได้จัดให้มีโครงการเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของครู กศน.ตำบล เพื่อให้ครู กศน.ตำบล มีความรู้ ความเข้าใจ

เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปบูรณาการและพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน กศน. เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินงาน มีครู กศน. ตำบล ผ่านการพัฒนา ได้รับวุฒิบัตรและเข็มวิทยพัฒน์จากสถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร จำนวน 3 รุ่น รวม 2,699 คน

๑๔ โครงการพัฒนาบุคลากรหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับบุดกลาง กศน.

สำนักงาน กศน. โดยสถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร จัดให้มีโครงการพัฒนาบุคลากรตามหลักสูตรอาชีวศึกษาสำหรับบุคลากร กศน. เพื่อพัฒนาบุคลากรในสังกัดสำนักงาน กศน. ให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถบริหารจัดการและปฏิบัติหน้าที่เพื่อขับเคลื่อนโครงการและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชีวศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินงาน มีหลักสูตรสถานศึกษา “อาชีวศึกษาสำหรับบุคลากร กศน.” จำนวน 1 หลักสูตร โดยมีผู้ผ่านการพัฒนาตามหลักสูตรดังกล่าว จำนวน 508 คน

๑๕ โครงการพัฒนาบุคลากร กศน. หลักสูตรการจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม

เพื่อให้บุคลากร กศน. ซึ่งมีบทบาทภารกิจในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้กับประชาชนและชุมชน มีความรู้เกี่ยวกับการจัดประชาคมหรือเวทีชาวบ้าน สามารถเป็นวิทยากรกระบวนการในการจัดเวทีชาวบ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงข้อมูลจากเวทีชาวบ้านสู่การจัดทำแผนชุมชนได้อย่างครอบคลุม เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพชุมชน สำนักงาน กศน. จึงได้จัดให้มีโครงการพัฒนาบุคลากร กศน. หลักสูตรการจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมขึ้น

ผลการดำเนินงาน มีบุคลากร กศน. ผ่านการอบรมจากสถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร จำนวน 58 คน

การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมิน และรายงานผล

๑๒ โครงการนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน กศน.

เพื่อให้การดำเนินงาน กศน. ตามนโยบายและจุดเน้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงาน กศน. โดยหน่วยศึกษานิเทศก์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการใช้กระบวนการนิเทศในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จึงได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล โดยส่งเสริมและพัฒนาการนิเทศการศึกษาทั้งระบบ ส่งเสริมการใช้กระบวนการนิเทศในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานและจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานให้ทันกำหนดเวลาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่ออื่นๆ ที่เหมาะสม

ผลการดำเนินงาน ดำเนินการนิเทศติดตามผลการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. ทั่วประเทศ รวม 1,030 แห่ง ประกอบด้วย สำนักงาน กศน. จังหวัด/กทม. กศน.อำเภอ/เขต ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกาญจนาภิเษก (วิทยาลัยในวัง) และอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยมีประเด็นและผลการนิเทศ ดังนี้

❖ กศน.ตำบล

มีการจัดตั้ง กศน.ตำบลได้เกือบครบทุกแห่ง และมอบหมายให้ครู กศน. ไปปฏิบัติหน้าที่ประจำที่ กศน.ตำบล มีการดำเนินการตามภารกิจหลักทั้ง 4 กิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประชาชนเข้าใจงาน กศน. และเข้ามาใช้บริการเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ครู กศน.ตำบล มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นจากการได้ปรับเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานราชการ อย่างไรก็ตาม พบว่ายังมีข้อควรคำนึงในเรื่องการพัฒนาครู กศน.ตำบล ให้สามารถปรับตัวกับบทบาทใหม่ที่ได้รับ จำนวนคอมพิวเตอร์มีไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เข้ามาใช้บริการ รวมทั้งการเก็บรักษาวัสดุ ครุภัณฑ์ คอมพิวเตอร์ เนื่องจาก กศน.ตำบล บางแห่งมีสภาพอาคารที่ไม่มั่นคงแข็งแรง

❖ การสนับสนุนค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาตั้งแต่แรกเกิดจนจบการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน

สำนักงาน กศน. จังหวัดและสถานศึกษาทุกแห่งสามารถดำเนินการจัดหาหนังสือเรียน และจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ตามข้อกำหนดของสำนักงาน กศน. แต่พบว่า ยังมีจุดควรพัฒนาในเรื่องงบประมาณที่ได้รับในการจัดหาแบบเรียนล่าช้า

❖ การประกันคุณภาพการศึกษา

⊕ การประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดยต้นสังกัด พบว่าควรมีการพัฒนาในเรื่องคณะกรรมการประเมินที่ได้รับการแต่งตั้งมีจำนวนน้อย หรือบางครั้งติดภารกิจราชการอื่น ทำให้ต้องเลื่อนการประเมินออกไป หรือบางแห่งดำเนินการประเมินโดยมีคณะกรรมการประเมินไม่ครบตามจำนวนที่กำหนด หรือเข้าประเมินสถานศึกษาคนละช่วงเวลา ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยรวม รวมทั้งยังมีปัญหาในเรื่องความเข้าใจไม่ชัดเจนของบุคลากรสถานศึกษาเกี่ยวกับตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน

⊞ สถานศึกษาที่ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพ สมศ. ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ค่อนข้างน้อย มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและครู กศน. เข้า-ออกบ่อย รวมทั้งบุคลากรของสถานศึกษามีน้อย และบางส่วนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ทำให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาในภาพรวม

⊞ การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขึ้นตรง พบว่ามีข้อควรพัฒนาในเรื่องสถานศึกษาขึ้นตรงทุกแห่งยังไม่เคยได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งจากการประเมินสถานศึกษาโดยต้นสังกัด และการประเมินคุณภาพภายนอกโดย สมศ. นอกจากนี้ บุคลากรของสถานศึกษาขึ้นตรง บางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เนื่องจากการเข้า-ออกบ่อย และการนิเทศติดตามผลยังทำได้น้อย

❖ การนิเทศภายใน

มีสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. หลายแห่งที่สามารถดำเนินการนิเทศภายในได้อย่างมีคุณภาพในระดับดี – ดีมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรฐานด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและทักษะชีวิต แต่พบว่ายังมีข้อควรพัฒนาในเรื่องสถานศึกษา กศน. หลายแห่งยังปฏิบัติงานนิเทศได้ไม่ครอบคลุมทุกกิจกรรมและไม่ต่อเนื่อง รวมทั้งยังขาดรูปแบบ วิธีการ และเครื่องมือการนิเทศที่มีประสิทธิภาพ บุคลากรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการนิเทศ และผู้ทำหน้าที่นิเทศภายในขาดความมั่นใจด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศ

❖ โครงการพระราชดำริ

การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในพื้นที่โครงการพระราชดำริเป็นที่ยอมรับในด้านคุณภาพของการจัดกิจกรรม และนับว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้รับบริการอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จากการรับรองมาตรฐานเกษตรธรรมชาติที่ส่งผลให้เกษตรกรมีความมั่นใจและผลผลิตมีราคาสูงขึ้น นักศึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมจากสถาบันปอเนาะอิสลามศาสน์ดารุสลามเมื่อไปฝึกงานก็มีผลงานเป็นที่พึงพอใจของสถานประกอบการ โดยได้มีการเสนอแนะให้สำนักงาน กศน. จังหวัดและสถานศึกษาดำเนินการกำกับดูแลให้มีการจัดกิจกรรมในพื้นที่โครงการพระราชดำริอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

❖ การส่งเสริมการอ่าน

มีการดำเนินการรณรงค์และส่งเสริมการอ่านอย่างจริงจัง มีรูปแบบการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และมีการจัดหาหนังสือใหม่ที่น่าสนใจไว้ให้บริการในห้องสมุดประชาชนและ กศน. ตำบลเพิ่มมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็พบว่ายังมีข้อควรพัฒนาในเรื่องการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ซึ่งส่วนใหญ่ยังดำเนินการให้กับเด็กและเยาวชนในระบบโรงเรียนมากกว่ากลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชากรวัยแรงงานนอกระบบโรงเรียน และงบประมาณจัดซื้อหนังสือ สื่อ สิ่งพิมพ์ต่างๆ ของห้องสมุดประชาชนแต่ละแห่งมีจำนวนจำกัด

๔.๔ โครงการส่งเสริมและพัฒนากิจการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม

อัธยาศัย

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากิจการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้มีความทันสมัย ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วม ไม่ซ้ำซ้อน การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคสามารถเชื่อมต่อกันได้ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน คือ ศึกษานิเทศก์ เป็นลำดับแรก โดยดำเนินการจัดอบรมเรื่องการนิเทศภายในแก่ศึกษานิเทศก์ในสำนักงาน กศน. จังหวัดต่างๆ เพื่อให้มีความรู้

ความเข้าใจ และสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานนิเทศภายในสู่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ผลการดำเนินงาน

❖ ดำเนินการจัดอบรมให้แก่ศึกษานิเทศก์สำนักงาน กศน. และศึกษานิเทศก์สำนักงาน กศน.จังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 74 คน ในเรื่อง 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา 2) กลยุทธ์หรือเทคนิคการนิเทศภายในสถานศึกษา 3) การรายงานผลการนิเทศการศึกษา 4) การประเมินผลการนิเทศภายในและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ 5) การนิเทศภายในโดยระบบ PDCA และ 6) การขับเคลื่อนระบบนิเทศภายในสู่สถานศึกษา

❖ ดำเนินการจัดสัมมนาทางวิชาการ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และทักษะการนิเทศงาน กศน. พัฒนาระบบการนิเทศงาน กศน. และประมวลความรู้เกี่ยวกับการนิเทศงาน กศน. ผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน 75 คน และศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง จำนวน 12 คน รวมทั้งสิ้น 87 คน การสัมมนาใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยเน้นการสร้าง ความเข้าใจเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งมาตรฐาน/เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก และมาตรฐาน/เกณฑ์ การประกันคุณภาพภายในของ กศน.อำเภอ